

ชุดวิชา 41719

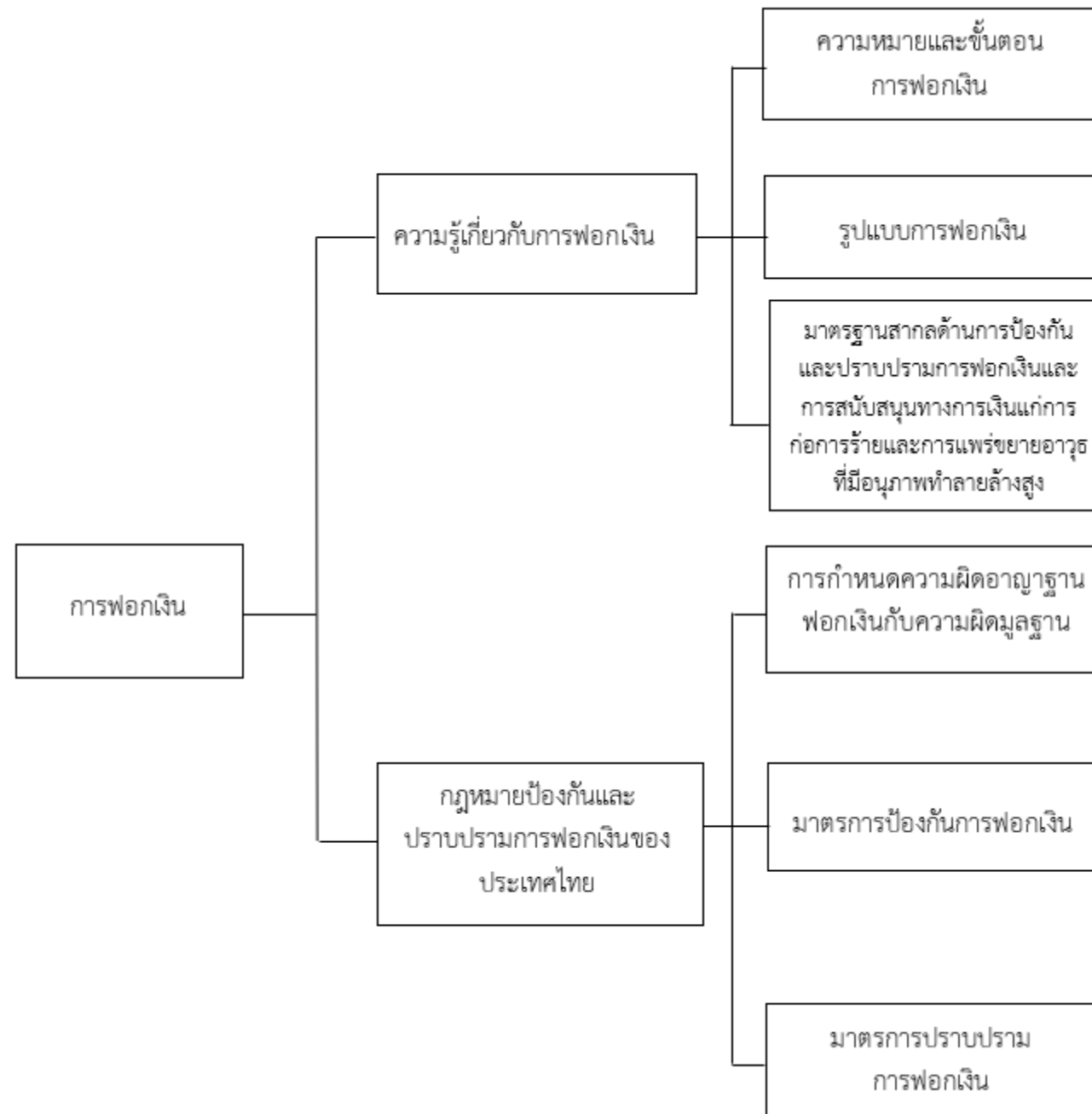
กฎหมายกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับการควบคุมและปราบปรามอาชญากรรมในประเทศและข้ามชาติที่สำคัญ

หน่วยที่ 12

การฟอกเงิน

อาจารย์ ดร. สุปัตรา แผนวิจิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ส่วนที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับการฟอกเงิน

- การฟอกเงินเป็นวิธีการหรือกระบวนการที่ทำให้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเปลี่ยนแปลงสภาพไปในรูปแบบต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปกปิดแหล่งที่มาของเงิน ทำให้ยากแก่การตรวจสอบและติดตามร่องรอยทางการเงิน และเพื่อนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดนำกลับมาใช้เป็นต้นทุนในองค์กรอาชญากรรม ทุกประเทศจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้สอดคล้องมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล

ส่วนที่ 2 กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทย

- ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายหลักเพื่อบังคับใช้กับการกระทำความผิดฐานฟอกเงินและดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐาน โดยมาตรการที่สำคัญคือ
- มาตรการป้องกันโดยการกำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพเป็นผู้มีหน้าที่รายงาน
- มาตรการดำเนินการกับทรัพย์สินที่มีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับการฟอกเงิน

- ความหมายและขั้นตอนการฟอกเงิน
- รูปแบบการฟอกเงิน
- มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอนุภาพทำลายล้างสูง (AML / CFT) (International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation)

ความหมายและขั้นตอนการฟอกเงิน

- การฟอกเงิน (Money Laundering) เป็นการดำเนินการด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดใด ๆ เปลี่ยนเป็นเงินหรือทรัพย์สินซึ่งบุคคลทั่วไปหลงเชื่อว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย
- อาจสรุปได้ว่าการฟอกเงินก็คือ “การนำเงินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมาผ่านกระบวนการให้กลายเป็นเงินที่ดูเหมือนเป็นเงินที่มีที่มาโดยชอบ”
- โดยการฟอกเงินส่วนใหญ่กระทำด้วยวัตถุประสงค์เพื่อ
 - หลีกเลี่ยงการตรวจสอบติดตามการกระทำความผิด
 - ปกปิดแหล่งที่มาและเจ้าของที่แท้จริงของเงินหรือทรัพย์สิน
 - เพื่อควบคุมเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ให้อยู่ในระบบและอยู่ในองค์กรและสามารถนำกลับมาใช้เป็นต้นทุนกระทำความผิดต่อได้

ความหมายของการฟอกเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

มาตรา 5

“ ผู้ใด

(1) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะหรือหลังการกระทำความผิด มิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ

(2) กระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการได้มาแหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

(3) ได้มา ครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สิน โดยรู้ในขณะที่ได้มา ครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สินนั้นว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฟอกเงิน”

จึงอาจกล่าวได้ว่าการฟอกเงินตามกฎหมายไทยหมายถึงการกระทำในลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 3 ประการข้างต้น

ขั้นตอนการฟอกเงิน

- 1. การนำทรัพย์สินเข้าสู่ระบบ (PLACEMENT) เป็นกระบวนการขั้นแรกในวงจรฟอกเงิน โดยเคลื่อนเงินสดจากสถานที่ เพื่อจะหลีกเลี่ยงการตรวจจับของเจ้าพนักงาน และจะเปลี่ยนสถานะจากเงินเป็นทรัพย์สิน หรือสินทรัพย์ เช่น การนำเงินสดฝากเข้าธนาคาร การนำเงินสดออกนอกประเทศ การใช้เงินสดซื้ออสังหาริมทรัพย์หรือธุรกิจ
- 2. การทับซ้อนธุรกรรม (LAYERING) คือการเปลี่ยนแปลงที่มาของเงินสกปรก ผ่านขั้นตอนที่ซับซ้อนในการกระทำธุรกรรมทางการเงิน โดยที่จะหลบเลี่ยงการตรวจสอบและตัดความสัมพันธ์ของเงินสกปรกจากแหล่งที่มาอันผิดกฎหมาย โดยเจตนาทำธุรกรรมที่ซับซ้อนเพื่อมิให้ถูกตรวจสอบที่มาและเจ้าของเงิน เช่น การซื้อทรัพย์สินราคาสูงหรือทองคำและนำมาขายต่อ การนำเงินไปซื้อหุ้น
- 3. การปนทรัพย์สิน (INTEGRATION) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการ เป็นขั้นตอนที่เงินถูกทำให้เข้าสู่ระบบอย่างถูกกฎหมาย เช่น การแสดงรายได้ที่ถูกกฎหมาย ซึ่งมาจากการขายธุรกิจหรือสินทรัพย์ที่ใช้เงินสกปรกซื้อ การโอนเงินผ่านระบบที่ซับซ้อนและองค์กรที่ไม่ต้องถูกตรวจสอบการรายงานและนำเงินดังกล่าวกลับมาใช้ในระบบอย่างถูกต้องต่อไป การโอนเงินไปต่างประเทศที่ปลอดจากระบบตรวจสอบและระบบภาษี ซึ่งทำให้การแกะรอยทางการเงินไม่สามารถกระทำได้ หรือกระทำได้อย่างยากยิ่ง

รูปแบบการฟอกเงิน

- การฝากเงินในสถาบันการเงิน / สหกรณ์
- การนำเงินไปซื้อทรัพย์สินที่มีราคาสูง เช่น อสังหาริมทรัพย์ รถหรู ทองคำ เพชรพลอย
- การซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์
- การแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราต่างประเทศ
- การขนเงินสดผ่านแดน / ทางเรือ / ทางบก
- การนำเงินไปฟอกเงินผ่านการประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์
- การนำเงินไปฟอกเงินผ่านการประกันวินาศภัย โดยประกันทรัพย์สินที่มีราคาสูงแล้วทำลายทรัพย์สินประกัน
- การนำเงินไปแลกเป็นเงินดิจิทัลเพื่อซื้อสินค้าและบริการ
- การนำเงินไปฟอกเงินโดยผ่าน e-money หรือระบบ e-payment
- การจัดตั้งบริษัทเพื่อดำเนินกิจการบังหน้า
- การใช้ระบบโพยก๊วนหรือธนาคารใต้ดิน

มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

- สืบเนื่องจากอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988 หรืออนุสัญญากรุงเวียนนา 1988 ได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินคือให้ประเทศภาคีสมาชิกกำหนดให้การลักลอบค้ายาเสพติด รวมทั้งการฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายภายในของตน และกำหนดให้ประเทศภาคีสมาชิกสามารถดำเนินมาตรการริบทรัพย์สินได้ที่มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการลักลอบค้ายาเสพติดและริบทรัพย์สินตามคำร้องของภาคีสมาชิกอื่นอีกด้วย กำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบค้ายาเสพติด เป็นความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ และต้องให้ความร่วมมือทางอาญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการใด ๆ กับผู้กระทำความผิดดังกล่าว ดังนั้นในปี ค.ศ.1989 ที่ประชุมกลุ่มประเทศ G 7 จึงตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (The Financial Action Task Force on Money Laundering หรือ FATF)

FATF RECOMMENDATIONS

- ในปี ค.ศ. 1990 คณะทำงาน FATF ได้จัดตั้งมาตรฐานด้านต่าง ๆ และส่งเสริมให้มีการใช้มาตรการทางกฎหมาย มาตรการด้านการกำกับดูแลและมาตรการด้านปฏิบัติการอย่างบังเกิดผลในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธตลอดจนภัยอื่น ๆ ที่คุกคามบูรณภาพของระบบการเงินระหว่างประเทศ นอกจากนี้ คณะทำงาน FATF ยังได้ร่วมมือกับหน่วยงานระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่มีส่วนได้เสียเพื่อระบุดูอ่อนด้านต่าง ๆ ในระดับชาติ โดยมีเป้าหมายเพื่อคุ้มครองระบบการเงินระหว่างประเทศให้พ้นจากการนำไปใช้อย่างผิดๆ ได้ออกข้อแนะนำซึ่งเป็นแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย สำหรับประเทศสมาชิก หรือที่เรียกว่า FATF Recommendations และได้พัฒนาปรับปรุงสาระสำคัญเรื่อยมาจนกระทั่งเป็นแนวปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล
- เรียกว่า มาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอนุภาพทำลายล้างสูง (International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation)

มาตรฐานสากลด้าน AML/CFT ประกอบไปด้วยมาตรการ 3 ส่วน ได้แก่ (1) การฟอกเงิน (2) การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และ (3) การแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง

- การกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินโดยกำหนดให้ความผิดอาญาร้ายแรงทั้งหลายเป็นความผิดมูลฐานของการฟอกเงิน
- การกำหนดมาตรการในการอายัดหรือริบทรัพย์สินซึ่งพิสูจน์ได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการฟอกเงินหรือการกระทำความผิดมูลฐาน
- การกำหนดมาตรการในการรายงานธุรกรรมที่มีจำนวนมูลค่าสูงและธุรกรรมที่ต้องสงสัยจากสถาบันการเงิน รวมถึงธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน และผู้ประกอบการวิชาชีพอื่นที่มีโอกาสเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินมายังหน่วยข่าวกรองทางการเงินหรือหน่วยงานกลางของรัฐอย่างเคร่งครัด
- กำหนดให้สถาบันการเงิน รวมถึงธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินและผู้ประกอบการวิชาชีพอื่นที่มีโอกาสเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน ทำการบันทึกข้อมูลลูกค้า ทั้งข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลในการทำธุรกรรมอย่างละเอียด จัดแบ่งระดับความเสี่ยงของลูกค้า และเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง
- การกำหนดมาตรการในการตรวจสอบ กำกับดูแล การขนเงินหรือตราสารทางการเงินผ่านแดน รวมถึงการโอนเงินหรือมูลค่าของเงินผ่านเครือข่ายหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างเคร่งครัด
- การเพ่งเล็งสถาบันการเงิน นิติบุคคล หรือประเทศซึ่งมิได้ปฏิบัติตามมาตรการสากล FATF และหลีกเลี่ยงในการสร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมกับกลุ่มดังกล่าว
- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านข่าวสารข้อมูลการฟอกเงินและการก่อการร้าย

ส่วนที่ 2 กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทย

- การกำหนดความผิดอาชญาฐานฟอกเงินกับความผิดมูลฐาน
- มาตรการป้องกันการฟอกเงิน
- มาตรการปราบปรามการฟอกเงิน

การกำหนดความผิดอาญาฐานฟอกเงินกับความผิดมูลฐาน

- “ความผิดมูลฐาน” หรือ ความผิดอาญาที่เป็นมูลเหตุ เป็นที่มา หรือเป็นฐานก่อให้เกิด หรือให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินจากการกระทำความผิด ความผิดมูลฐานจึงเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมโยงไปสู่การที่จะเป็นความผิดฐานฟอกเงิน
- ปัจจุบันประเทศไทยมี 26 ความผิดมูลฐาน เป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3 จำนวน 21 ความผิดมูลฐานและความผิดมูลฐานตามกฎหมายอื่นจำนวน 5 ความผิดมูลฐาน

- (1) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
- (2) ความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับเพศ เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป พาไป หรือรับไว้เพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี หรือที่เกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี
- (3) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญาหรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน
- (4) ความผิดเกี่ยวกับการยักยอกหรือฉ้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์หรือกระทำโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน หรือกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ซึ่งกระทำโดยกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถาบันการเงินนั้น
- (5) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

- (6) ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สินที่กระทำโดยอ้ำอำนางอึ้งยี้ หรือช่องโจร ตามประมวลกฎหมายอาญา
- (7) ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
- (8) ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา
- (9) ความผิดเกี่ยวกับการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน เฉพาะความผิดเกี่ยวกับการเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาตโดยมีวงเงินในการกระทำความผิดรวมกันมีมูลค่าตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป หรือเป็นการจัดให้มีการเล่นการพนันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- (10) ความผิดเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกอั้งยี่ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมที่มีกฎหมายกำหนดเป็นความผิด
- (11) ความผิดเกี่ยวกับการรับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการช่วยจำหน่าย ซื้อม รับจํานำ หรือรับไว้ด้วยประการใดซึ่งทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดอันมีลักษณะเป็นการค้า
- (12) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงเงินตรา ดวงตรา แสตมป์ และตั๋วตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นการค้า
- (13) ความผิดเกี่ยวกับการค้าตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับการปลอม หรือการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้า หรือความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอันมีลักษณะเป็นการค้า
- (14) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมเอกสารสิทธิ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือหนังสือเดินทางตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นปกติธุระหรือเพื่อการค้า

- (15) ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า
- (16) ความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้ได้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน
- (17) ความผิดเกี่ยวกับการหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะกรณีเพื่อเรียกหรือรับผลประโยชน์หรือเพื่อต่อรองให้ได้รับผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง
- (18) ความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ กรรโชก ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง หรือยักยอก ตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นปกติธุระ
- (19) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด
- (20) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมที่มีผลกระทบต่อราคาการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลภายในตามกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า
- (21) ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน เฉพาะที่เป็นการค้าอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด และความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์เฉพาะที่เป็นการค้ายุทธภัณฑ์เพื่อนำไปใช้ในการก่อการร้าย การรบ หรือการสงคราม

ความผิดมูลฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายอื่น

- (22) ความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (23) ความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตามกฎหมายว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ
- (24) ความผิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง
- (25) ความผิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง
- (26) ความผิดเกี่ยวกับการหลีกเลียงหรือฉ้อโกงภาษีตามประมวลรัษฎากร

ความผิดอาญฐานฟอกเงิน

มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ความว่า

“ ผู้ใด

- (1) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะหรือหลังการกระทำความผิด มิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ
 - (2) กระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการได้มาแหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด
 - (3) ได้มา ครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สิน โดยรู้ในขณะที่ได้มา ครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สินนั้นว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด
- ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฟอกเงิน”

มาตรา 60 ผู้ใดกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

“ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด” หมายความว่าถึง

(1) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินหรือจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินและให้รวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้หรือสนับสนุนการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน

(2) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งเงินหรือทรัพย์สินตาม (1) หรือ

(3) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินตาม (1) หรือ (2)

ทั้งนี้ ไม่ว่าทรัพย์สินตาม (1) (2) หรือ (3) จะมีการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนแปลงไปกี่ครั้งและไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลใด โอนไปเป็นของบุคคลใด หรือปรากฏหลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลใด

มาตรการป้องกันการฟอกเงิน

■ การรายงานธุรกรรม

- การรายงานธุรกรรมของสถาบันการเงิน
- การรายงานธุรกรรมของสำนักงานที่ดิน
- การรายงานธุรกรรมของผู้ประกอบอาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน
- การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

■ การจัดให้ลูกค้าแสดงตน

■ การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

■ การเก็บรักษาข้อมูล

การรายงานธุรกรรมของสถาบันการเงิน

สถาบันการเงิน หมายถึง

- (1) ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน และสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ
- (2) บริษัทหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (3) บริษัทประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต และบริษัทประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย
- (4) สหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เฉพาะสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินการซึ่งมีมูลค่าหุ้นรวมตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไปและมีวัตถุประสงค์ดำเนินการเกี่ยวกับการรับฝากเงิน ให้อุกู้ ให้สินเชื่อ รับจำนองหรือรับจำนำทรัพย์สิน หรือจัดให้ได้มาซึ่งเงินและทรัพย์สินต่าง ๆ โดยวิธีใด ๆ และ
- (5) นิติบุคคลที่ดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ได้แก่
 - นิติบุคคลเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์
 - นิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ
 - บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน
 - บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์
 - นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

- กฎหมายกำหนดว่า เมื่อมีการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงิน สถาบันการเงินมีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมนั้นต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเมื่อปรากฏว่าธุรกรรมดังกล่าว มีลักษณะดังนี้

(1) ธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไป เว้นแต่ธุรกรรมที่เป็นการโอนเงินหรือ ชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งรวมถึงธุรกรรมที่เกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์ด้วย ให้รายงานเมื่อมีจำนวนเงินสดตั้งแต่หนึ่งแสนบาทขึ้นไป

(2) ธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป เว้นแต่ธุรกรรมที่เกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์ที่เป็นการโอนเงินหรือ ชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้รายงานเมื่อมีมูลค่าทรัพย์สินตั้งแต่เจ็ดแสนบาทขึ้นไปหรือ

(3) ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นธุรกรรมตาม (1) หรือ (2) หรือไม่ก็ตาม (มาตรา 13) ทั้งนี้ การรายงานธุรกรรมเงินสดของสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินต่อสำนักงาน เฉพาะธุรกรรมการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ให้รายงานเมื่อมีจำนวนเงินสดตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป

การรายงานธุรกรรมของผู้ประกอบอาชีพที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน

ผู้ประกอบอาชีพ 10 ประเภท ได้แก่

- (1) ที่ปรึกษาในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน
- (2) ผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ
- (3) ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซีรยนต์
- (4) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์
- (5) ผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่า
- (6) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ
- (7) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์
- (8) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่มีใช่สถาบันการเงิน
- (9) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์
- (10) ผู้ประกอบอาชีพตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม การแลกเปลี่ยนเงินที่มีใช่เป็นสถาบันการเงิน

กฎกระทรวงกำหนดจำนวนเงินในการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสดซึ่งผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 ต้องรายงาน ต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559

- (1) ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 วรรคหนึ่ง (1) (2) (3) (4) (5) และ (8) ให้รายงานในกรณีเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไป
- (2) ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 วรรคหนึ่ง (6) ให้รายงานในกรณีเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป
- (3) ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 วรรคหนึ่ง (7) และ (9) ให้รายงานในกรณีเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนตั้งแต่หนึ่งแสนบาทขึ้นไป
- (4) ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา 16 วรรคหนึ่ง (10) ให้รายงานในกรณีเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนตั้งแต่หนึ่งแสนบาทขึ้นไป

การจัดให้ลูกค้าแสดงตน (KNOW YOUR CUSTOMER: KYC)

- การจัดให้ลูกค้าแสดงตนเป็นขั้นตอนแรกเมื่อลูกค้าประสงค์จะสร้างความสัมพันธ์จะทำธุรกรรมครั้งแรกในวงเงินที่กำหนดหรือเมื่อมีเหตุตามกฎหมาย
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (9 กรกฎาคม 2562)
- “ลูกค้า” หมายความว่า บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ซึ่งสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖
- “บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลฝ่ายหนึ่ง ซึ่งตกลงกันทางกฎหมายให้เป็นผู้ครอบครอง ใช้ จำหน่าย หรือบริหารจัดการทรัพย์สินไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ เพื่อประโยชน์ของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง

หลักการเบื้องต้นของ KYC

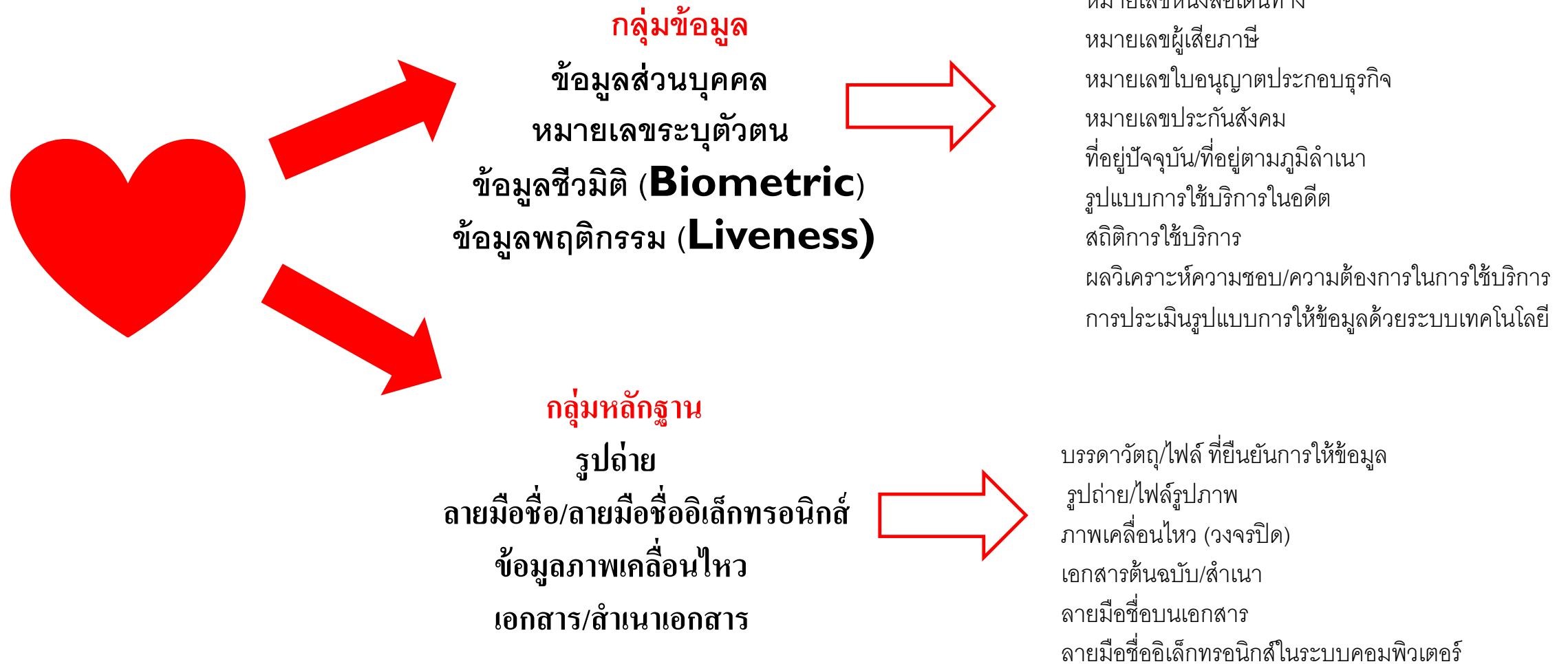
การรู้จักตัวตนของลูกค้า
Know your customer

การแสดง
Identification

การพิสูจน์ตัวตนของลูกค้า
Verification

การแสดงตน : Identification

ข้อมูล/หลักฐานการแสดงตน ตามกฎหมายฟอกเงิน (2562)

ชื่อเต็ม (ชื่อ-ชื่อกกลาง-นามสกุล)

วัน เดือน ปีเกิด

เลขประจำตัวประชาชน

เลขหนังสือเดินทาง/เลขประจำตัวที่รัฐบาล/หน่วยงานรัฐศัญชาติออก/รัฐบาลไทยออกให้
ที่อยู่ตามบัตรประชาชน/ทะเบียนบ้าน และ ที่อยู่ปัจจุบัน

ชื่อประเทศสัญชาติ และที่อยู่ในไทย หรือที่พักในไทย

ข้อมูลการติดต่อ (โทร/อีเมล/ไลน์ไอดี)

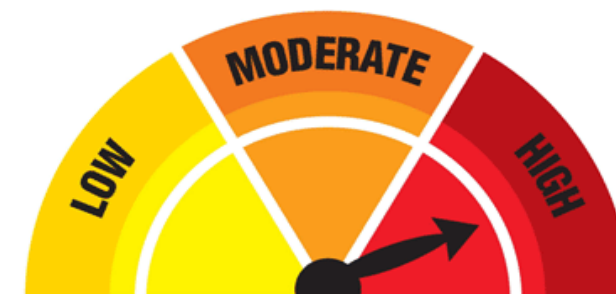
STANDARD KYC

หลักฐานเพื่อยืนยันเลขประจำตัวบุคคล

ข้อมูลอาชีพ และ สถานที่ทำงาน

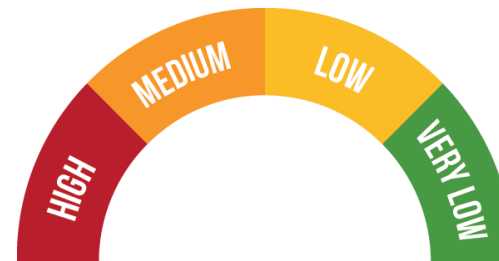
ลายมือชื่อ/ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อมูล/หลักฐาน การแสดงตนตามกฎหมายฟอกเงิน (2562)

STANDARD KYC

ชื่อนิติบุคคล

ประเภทกิจการ และ วัตถุประสงค์ในการดำเนินการ

สถานที่ตั้ง หมายเลขโทรศัพท์

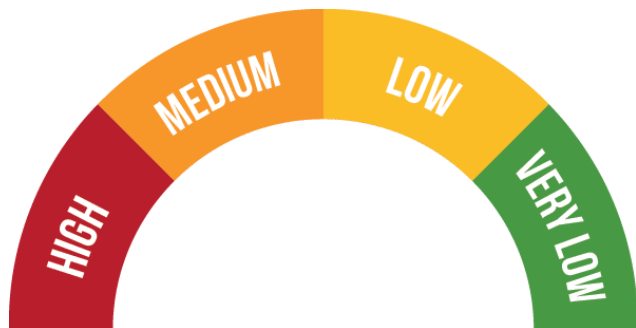
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

ผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคล (ชื่อเต็ม)

บุคคลผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้าย (ชื่อเต็ม/วันเดือนปีเกิด/เลขประจำตัว/ที่อยู่อาศัย/ลายมือชื่อ)

หลักฐาน

(เอกชน)หนังสือรับรองการจดทะเบียน (ไม่เกินหกเดือน)

(หน่วยงานรัฐ) หนังสือแสดงความประสงค์ขอทำธุรกรรม และ หนังสือแต่งตั้ง/มอบอำนาจ

(องค์กรนิติบุคคล วัด สหกรณ์....) หนังสือแสดงการจดทะเบียนจากหน่วยงาน หนังสือ หนังสือ

แสดงความประสงค์ขอทำธุรกรรม และ หนังสือแต่งตั้ง/มอบอำนาจ

บุคคลที่ตกลงกันทางกฎหมาย

กรณีบุคคลธรรมดา แสดงตนอย่างถูกต้องกับบุคคลธรรมดา

กรณีนิติบุคคล แสดงตนอย่างถูกต้องกับนิติบุคคล กับ หนังสือแสดงการตกลงให้เป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

มาตรการปราบปรามการฟอกเงิน

1. มาตรการทางอาญา

- การกระทำความผิดฐานฟอกเงินนอกราชอาณาจักรการรับโทษในความผิดฐานฟอกเงินเช่นเดียวกับตัวการ
- การรับโทษในความผิดฐานฟอกเงินเช่นเดียวกับตัวการ
- การพยายามกระทำความผิด
- การสมคบกันกระทำความผิด

2. มาตรการทางแพ่ง

- การร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

มาตราทางอาญา

การกระทำความผิดฐานฟอกเงินนอกราชอาณาจักร มาตรา 6

การกระทำความผิดฐานฟอกเงินแม้จะกระทำนอกราชอาณาจักรผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษในราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าปรากฏว่ามีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดใน 3 ประการ ดังต่อไปนี้

- (1) ผู้กระทำความผิดหรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนใดคนหนึ่งเป็นคนไทยหรือมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย
- (2) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และได้กระทำโดยประสงค์ให้ความผิดเกิดขึ้นในราชอาณาจักร หรือรัฐบาลไทยเป็นผู้เสียหาย หรือ
- (3) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าวและการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายของรัฐที่การกระทำเกิดขึ้นในเขตอำนาจของรัฐนั้น หากผู้กระทำผิดได้ปรากฏตัวอยู่ในราชอาณาจักรและมิได้มีการส่งตัวผู้นั้นออกไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

การรับโทษในความผิดฐานฟอกเงินเช่นเดียวกับตัวการ มาตรา 7

ในความผิดฐานฟอกเงิน ถ้ามีการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

- (1) สนับสนุนการกระทำความผิดหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด
- (2) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใด ๆ หรือกระทำการใด ๆ เพื่อช่วยให้ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือเพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษหรือเพื่อให้ได้รับประโยชน์ในการกระทำความผิด

ผู้ใดจัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ที่ฟำนัก หรือที่ซ่อนเร้น เพื่อช่วยบิดา มารดาบุตร สามี หรือภริยาของตนให้พ้นจากการถูกจับกุม ศาลจะไม่ลงโทษผู้นั้นหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

การพยายามกระทำความผิด มาตรา 8

- การพยายามกระทำความผิดฐานฟอกเงิน รับโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเช่นเดียวกับกระทำความผิดสำเร็จ

การสมคบกันกระทำความผิด มาตรา 9

- การสมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน **รับโทษครึ่งหนึ่ง**ของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น
- ถ้าได้มีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินเพราะเหตุที่ได้มีการสมคบกันข้างต้น ผู้สมคบกันนั้นต้อง**รับโทษ**ตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น
- ในกรณีที่ความผิดได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิด แต่เนื่องจากการ**เข้าขัดขวาง**ของผู้สมคบทำให้การกระทำนั้นกระทำไปไม่ตลอดหรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล **ผู้สมคบที่กระทำการขัดขวางนั้น คงรับโทษเพียงครึ่งหนึ่งเท่านั้น**
- ถ้าผู้กระทำความผิดข้างต้นกลับใจให้ความจริงแก่การสมคบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกัน ศาลจะไม่ลงโทษผู้นั้นหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้

มาตรการทางแพ่ง - การร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

- หลักการสำคัญของมาตรการดำเนินการกับทรัพย์สินตามกฎหมายฟอกเงินเป็นมาตรการที่มุ่งประสงค์สกัดกั้นฐานทางการเงินขององค์กรอาชญากรรม เพราะบรรดาทรัพย์สินขององค์กรอาชญากรรม มักจะถูกนำมาเป็นต้นทุนในการก่ออาชญากรรมต่อไป
- โดยขยายหลักเกณฑ์มาตรการทางทรัพย์สินให้มีขอบเขตกว้างขวางขึ้นกว่าหลักเกณฑ์ตามกฎหมายอาญาที่มีอยู่เดิม โดยเป็นมาตรการที่ดำเนินการฟ้องตัวทรัพย์สินโดยตรงและไม่ต้องคำนึงถึงความผิดอาญาของเจ้าของทรัพย์สิน
- สามารถริบทรัพย์สินได้ แม้จะไม่มีผู้ถูกลงโทษในคดีอาญาที่เป็นคดีหลัก
- ริบทรัพย์สินได้โดยไม่ต้องคำนึงว่าทรัพย์สินดังกล่าวจะมีการจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนแปลงสภาพไปแล้วกี่ครั้งหรือตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลอื่นแล้วก็ตาม
- การริบทรัพย์สินตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้นมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการริบทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญาที่ริบได้เฉพาะของกลาง คือ ของที่เป็นความผิดในตัวเอง ของที่ใช้หรือมีไว้ใช้ในการกระทำความผิด และของที่ได้มาจากการกระทำความผิด และจะต้องเป็นการริบในกรณีที่จำเลยถูกศาลพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดด้วย เพราะเป็นการริบทรัพย์สินทางอาญา บนพื้นฐานของความรับผิดชอบทางอาญาของเจ้าของทรัพย์สินนั้น